Buka ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Tlhahisoleseding (PAIA)

Hlakola 2015

BUKA E NTSHWA HO YA KA KAROLO YA 14 YA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA TLHAHISOLESEDING, 200 (MOLAO WA NOMORO YA 2 WA 2000)

Lethathamo la Dikahare

1. SELELEKELA 3

2. DIPHEO TSA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA TLHAHISOLESEDING WA NOMORO YA 2 (MOLAO) 3

3. Dintlha tsa Mookamedi wa Tlhahisoleseding 4

4. DINTLHA TSA MOTLATSI WA MOOKAMEDI WA TLHAHISOLESEDING 4

5. SEBOPEHO SA TAOLO SA **sefa** 5

6. DIKAROLO LE SEHLOPHA SA TLHAHISOLESEDING SA **sefa** 5

7. TATAISO E MOLAONG YA KHOMISHENE YA DITOKELO TSA BATHO AFRIKA BORWA .. 9

8. TLHAHISOLESEDING E FUMANEHA KA HO IKETSAHALLA - KAROLO YA 15 (I) (A) MOLAWANA 5 A 10

9. TLHAHISOLESEDING YA E FUMANEHE KA HO IKETSAHALLA 10

10. TLHAHISOLESEDING E YA FUMANEHA HO YA KA MELAWANA E MENG 11

11. TLHAHISOLESEDING E YA FUMANEHA HO YA KA MOLAO KA DIHLOOHO/KGWEBO 12

12. MOKGWATSHEBETSO WA HO KOPA PHIHLELLO TLHAHISOLESEDING 14

13. MOKOPI BAKENG SA TLHAHISOLESEDING YA HAE 14

14. MOKOPI 14

15. KOPO 15

16. DITEFISO 15

17. QETO 16

18. DITHAROLLO BAKENG SA HO SE BOLOKE MOLAO 16

19. DITEFISO TSE LOKELANG HO LESHWA JWALOKA HA DI HLALOSITSWE MOLAONG ... 16

1. SELELEKELA

Ho fana ka tlhahisoleseding e hlokehang o sa pate letho le ho bua bolokolohi ke dintho tsa bohlokwa ka ho fetisisa ho phethahatseng boikarabelo ba **sefa** jwaloka mofani le ho fihlella tabatabelo ya yona ya ho imolla batho bofumanehileng. Ho kgona ho fihlella le ho fumana tlhahisoleseding ke karolo ya bohlokwa ya ho matlafatsa batho. Sena se ka thusa di-SMME hore di manolle boemo ba tsona di ikemetse le ka hloko pele di etsa kopo ya tshehetso.

Buka ya **sefa** ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Tlhahisoleseding (PAIA) e tla hodisa taolo e ntle, boikarabelo bakeng sa diketso le ntshetsopele e atlehileng ka ho eketsa tlhokomelo ya batho ka boikarabelo ba **sefa** ba ntshetsopele le tabatabelo ya yona le ho haha le ho boloka puisano le batho ka kakaretso.

Buka ya **sefa** e hatisitswe ho ipapisitswe le melawana ya Kgaolo ya 2, karolo ya 14 ya PAIA. Buka ena e batla ho theha le ho boloka moralo bakeng sa ho boloka PAIA jwaloka ha e fanwe Molaong le ho teka boikarabelo ba sefa, dihlahiswa le ditshebeletso, le ho fumaneha ha direkoto jwaloka lekgotla la setjhaba. Buka ena e fumaneha ka Senyesemane mme e tla fetolelwa ka dipuo tse ding tse pedi tsa semmuso. Dikopi tsa buka ena di ka fumanwa ho tswa ho Mookamedi wa Tlhahisoleseding kapa ho websaete ya **sefa**.

2. DIPHEO TSA MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHIHLELLO YA TLHAHISOLESEDING WA NOMORO YA 2 (MOLAO)

Dipheo tsa PAIA ke tsena:

- ho fana ka kameho mabapi le tokelo ya molao wa motheo ya ho fihlella tlhahisoleseding efe kapa efe e tshwerweng ke Naha le e tshwerweng ke motho e mong le e hlokehang bakeng sa ho sebedisa le ho sireletsa ditokelo dife kapa dife;
- ho beha meedi e utlwahalang mabapi le tokelo ya phihlello ya tlhahisoleseding eo sepheo sa yona e leng ho sireletsa lekunutu la batho, sephiri sa tlhahisoleseding ya kgwebo le ho etsa bonnete ba hore ho na le taolo e atlehileng le e molemo;
- ho leka-lekanya tokelo ya phihlello ya tlhahisoleseding le ditokelo tse ding tsa molao wa motheo;
- ho ntshetsa pele setso sa ditokelo tsa batho le tokay a setjhaba;
- ho theha ditsela le mekgwatshebetso e thusang batho ho fumana phihlello direkotong kapele, ka mokgwa o sa bitseng tjhelete e ngata le ntle le boikgathatso bo boholo kamoo ho ka kgonehang;
- ho kgothaletsa ho fana ka tlhahisoleseding ntle le ho pata lesedi la bohlokwa, ho bontsha boikarabelo bakeng sa diketso tse nkuwang le ho ba le taolo e atlehileng;
- ho matlafatsa le ho ruta motho e mong le e mong hore a:
    - utlwisise ditokelo tsa bona ho ya ka Molao;
    - utlwisise ditshebetso tsa makgotla a setjhaba; le
    - ho fuputsa ka katleho le ho nka karolo ho etsweng ha diqeto ke makgotla a setjhaba tse amang ditokelo tsa bona.

3. Dintlha tsa Mookamedi wa Tlhahisoleseding

Lebitso:	Mong Thakhani Makhuvha – CEO
Nomoro ya Mohala:	012 748 9708
Nomoro ya Fekse:	012 748 9791
Imeile:	thakanim@**sefa**.org.za

4. DINTLHA TSA MOTLATSI WA MOOKAMEDI WA TLHAHISOLESEDING

Lebitso:	Mof Nthabiseng Mongali – Mongodi wa Khamphani
Nomoro ya Mohala:	012 748 9708
Nomoro ya Fekse:	012 748 9791
Imeile:	nthabisengm@**sefa**.org.za

Dikopo tsohle tsa phihlello ya direkoto tsa sefa, le boipiletso bofe kapa bofe ba kahare ho ya ka karolo ya PAIA, di tla romelwa bakeng sa tlhokomelo ya Mongodi wa Khamphani ka mekgwa efe kapa efe e latelang:

Lebitso la lekgotla la setjhaba: Small Enterprises Finance Agency SOC Ltd

Aterese ya mohaho:	Eco Fusion 5, Building D, 1004 Witch – Hazel Avenue and Teak Close Eco Park Centurion 0157
Aterese ya Poso:	PO Box 11011 Zwartkop 0051
Nomoro ya Mohala:	012 748 9600
Nomoro ya fekse:	021 748 9791
Websaete:	www.**sefa**.org.za
Imeile:	paia@s**efa**.org.za

5. SEBOPEHO SA TAOLO SA sefa

English	Sesotho
Board of Directors	Boto ya Batsamaisi
Chief Executive Office	Mookamedi e Moholo
Head: Strategy, Business Planning and Reporting	Bookamedi: Maano, Thero ya Kgwebo le ho Fana ka Ditlaleho
Executive Personal Assistant	Mothusi wa Mookamedi
Mongodi wa Khamphani	Bookamedi: Tlhahlobo ya Kahare ya Dibuka tsa Ditjhelete
Executive Manager: Direct Lending	Mohlokomedi e Moholo: Kadimo ka Kotloloho
Executive Manager: Wholesale Lending	Mohlokomedi e Moholo: Kadimo ya Holsaele
Chief Financial Officer	Mookamedi e Moholo wa Ditjhelete
Chief Risk Officer	Mookamedi e Moholo wa Dikotsi
Executive Manager: Human Capital	Mohlokomedi e Moholo: Bokgoni, Tsebo le Boiphihlelo ba Batho
Head Stakeholder Relations and Communication	Bookamedi ba Dikamano le Puisano le Batho ba nang le Seabo
Head: Information Technology	Bookamedi: Tlhahisoleseding ya Theknoloji

6. DIKAROLO LE SEHLOPHA SA TLHAHISOLESEDING SA sefa

DIKAROLO	DIYUNITI TSA KGWEBO	Dihlopha tsa Tlhahisoleseding
Kadimo ka Kotloloho: Sebaka sena se ikarabella bakeng sa tsamaiso ya kadimo ka kotloloho. E kenyeletsa dikopo, tumello le kabo ya ditjhelete tsa tshehetso	• Kadimo ka Kotloloho • Ho Abela Matsete le ho Beha Leihlo	• Kopo ya tlelaente le polane ya kgwebo • Kabo ya shejule • Kontraka ya tlelaente (tumellano molaong) • Tlhahisoleseding ya tlelaente mabapi le FICA
Kadimo bakeng sa Diholsaele Sebaka sena se ikarabella ka tsamaiso ya ho kadima sebakeng sa diholsaele. Sena se kenyeletsa dikopo, ditumello le dikabo tsa ditjhelete tsa tshehetso	• Dikgwebo tse Nyenyane le tse Bohareng • Maekrofaenense • Mekgatlo e sebedisanang • Dikgwebo tse kopanetsweng • Tlhabollo ya Mobu • Kabo ya Matsete le ho Beha Leihlo	• Kopo ya tlelaente • Memorandamo ya Kutlwisisano kapa Tumellano • Tumellano ya ho se senole tlhahisoleseding • Shejule sa kabo • Kontraka ya tlelaente (tumellano e molaong)

		• Tlhahisoleseding ya Tlelaente mabapi le FICA
Kotsi ya Dikhamphani Sebaka sena se ikarabaella bakeng sa ho boloka profaele e amohelehang ya kotsi ha ka nako e tshwanang ho amohelwa tswala e loketseng ya tjhelete le ntshetsopele ka ho kenya tshebetsong taolo ya dipholisi tsa kotsi, disistimi le meralo	• Taolo ya Kotsi • Ho boloka taolo • Taolo ya Kotsi ya Mekitlane • Ditshebetso le Tsosoloso	• Leano la taolo ya kotsi dikhamphaning • Leano la taolo e tswelang pele la kgwebo dikhamphaning • Ho boloka leano la taolo ya kotsi • Tekolo ya kotsi ya mekitlane • Dipokello tsa tlhahisoleseding ya taolo
Mongodi wa Khamphani Sebaka sena se ikarabella bakeng sa ho etsa bonnete ba hore ho na le taolo hara khamphani ya **sefa.**	• Ditokomane le Direkoto tsa Taolo • Mongodi wa Khamphani	• Sebopeho sa mokgatlo • Memorandamo ya ngodiso ya khamphani • Tumellano ya batshwari ba dishere • Dintlha tsa diboka tsa dikomiti tsa taolo • Pholisi ya DRM le mekgwatshebetso • Leano la faele • Registara ya ho timetsa • Dishejule tse bolokwang • Dikopo tsa phihlello ya tlhahisoleseding • Ditlaleho tsa PAIA
Ditshebeletso tsa Molao Sebaka sena se fana ka ditharollo tse akareletsang tsa molao (ho kenyeletswa le ho etswa ha ditumellano, ho buisana ka ditaelo le ho kenya tshebetsong ditsosoloso) tse fihlellang ditlhoko tsa **sefa** le tsa ditlelaente le tse thusang **sefa** ho fihlella boikarabelo ba yona ka tsela e kgemang le molao ha ka nako e tshwanang ho fokotswa dikotsi tsa molao le ho sireletsa dithahasello tsa **sefa**	• Ditshebeletso sa Molao	• Dipholisi le mekgwatshebetso ya molao • Ditumellano • Ditharollo le ditumellano tsa setjhaba
Odithi ya Kahare Sebaka sena ke se ikemetseng, tiisetso e nang le pakane le	• Odithi ya Kahare	• Molao wa motheo wa Odithi ya Kahare • Mekgwatshebetso

tshebetso ya dipuisano e entsweng ka sepheo sa ho eketsa boleng le ho ntlafatsa ditshebetso tsa sefa. E thusa **sefa** ho fihlella dipakane tsa yona ka katamelo e nang le lenaneo le e laolehileng ho lekola le ho ntlafatsa tshebetso e atlehileng ya taolo le ditshebetso tsa taolo.		• Maano a odithi • Ditlaleho tsa Odithi
Bokgoni, Tsebo le Boiphihlelo ba Batho Sena ke sebaka se ikarabellang bakeng sa ho bopa, ho kenya tshebetsong le ho beha leihlo maano a bolaodi ba batho. Sepheo sa Bokgoni, Tsebo le Boiphihlelo ba Batho ke ho etsa bonnete ba hore **sefa** e na le dithuso tse tswelang pele tsa bolaodi ba batho, dipholisi le ditshebetso hore ho be le mokgatlo o sebetsang ka katleho le hantle.	• Bolaodi ba Bokgoni, Tsebo le Boiphihlelo ba Batho • Ho Ithuta le Ntshetsopele • Dikamano le Basebetsi • Bolaodi ba Mehaho	• Dipholisi le mekgwatshebetso • Ho thaotha basebetsi le ditokomane tsa kgetho • Ditaelo tsa Garnishee • Mekgwatshebetso ya kgalemelo • Tumellano ya ho amohela Mokgatlo wa Basebetsi • Tlaleho ya kgiro e leka-lekanang • Tlaleho ya ntlafatso ya tsebo le bokgoni
Ditjhelete Sebaka sena se ikarabella bakeng sa taolo ka kakaretso ya ditjhelete hara **sefa**, ho kenyeletswa le ditransakshene tsa ditjhelete, le ditlaleho	• Dibuka tsa Ditjhelete • Taolo ya Dibuka tsa Ditjhelete • Taolo ya Phepelo ya Chain • Botsamaisi ba Diprophati	• Dipholisi le mekgwatshebetso • Tlaleho ya kabo • Ditatamente tsa bakoloti • Ditatamente tsa bakadimuwa • Di-invoice tsa bafani • Ditumellano tsa boemo ba bafani ba ditshebeletso • Bopaki ba ditefello • Tlhahisoleseding ya bafani • Ditokomane tsa phumano ya ditshebeletso le bafani • Tlhahisoleseding ya taolo ya diprophati
Tlhahisoleseding ya Theknoloji Sebaka sena se ikarabella bakeng sa dineteweke tsa sefa le ho tsamaisa theknoloji ka tsela e atlehileng	• Dikopo tsa Kgwebo • Ntshetsopele ya Disistimi • Disistimi tsa Botsamaisi	• Pholisi le mekgwatshebetso • Ditumellano tsa boemo ba ditshebeletso • Direkoto tsa mehala

		• Ditlaleho tsa tshalomorao ya odithi
Maano, Dipolane tsa Kgwebo le Ditlaleho Sebaka sena se ikarabella bakeng sa ho tataisa, ho ntshetsa pele le ho beha leihlo ho kengwa tshebetso ha maano a **sefa**.	• Dipolane tsa Khamphani le Ditlaleho • Botsamaisi ba Diprojeke • Botsamaisi ba Diphuputso le Tlhahisoleseding	• Dipholisi le mekgwatshebetso • Polane ya Khamphani • Ditlaleho tsa tshebetso • Ho bona hore maano le ditabatabelo tsa khamphani di a fihlellwa • Dipampiri tsa diphuputso
Dikamano le Batho ba Nang le Seabo le Dipuisano	• Ho Bopa Lebitso le Boitsebahatso ba Khamphani • Ditshehetso tsa ditjhelete le Dipontsho • Ho bapatsa diketsahalo tsa kantle	• Dipholisi le mekgwatshebetso • Ditokollo bakeng sa boraditaba • Ditshehetso tsa ditjhelete • Boikarabelo ba khamphani setjhabeng • Tlaleho ya selemo • Dipuo ka botsamaisi

7. TATAISO E MOLAONG YA KHOMISHENE YA DITOKELO TSA BATHO AFRIKA BORWA

Tlhahisoleseding e kentsweng bukeng ena e ka fumanwa ho tswa ho South African Human Rights Commission (SAHRC) [Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Batho]. Karolo ya 10 ya Molao e hloka hore SAHRC e hatise Tataiso e nang le tlhahisoleseding eo ka ho utlwahalang e hlokwang ke motho ya lakatsang ho sebedisa kapa ho sireletsa tokelo efe kapa efe ho ya ka Molao ona. Tataiso e na le tlhahisoleseding e latelang:

Dipheo tsa Molao

- Dintlha tsa tlhahisoleseding ya baokamedi ba lekgotla la setjhaba;
- Dintlha tsa lekgotla la setjhaba;
- Mokgwa le sebopeho sa dikopo tsa phihlello ya tlhahisoleseding e tshwerweng ke lekgotla la setjha;
- Khomishene ya Ditokelo ho ya ka Molao;
- Ditharollo tsa molao mabapi le ditokelo le boikarabelo, diketso le ho se etse diketso ho kenyeletswa le mehato ya boipiletso ya kahare le ditshebetso tsa lekgotla la dinyewe;
- Shejule ya ditefiso tse lokelang ho leshwa ho ipapisitswe le dikopo tsa phihlello ya tlhahisoleseding; le
- Melawana e entsweng ho ya ka Molao;

Dipotso mabapi le tataiso ena di ka romelwa ho SAHRC, dintlha tsa boiteanyo ke tse latelang:

Aterese ya Poso:	South African Human Rights Commission
	Promotion of Access to Information Unit
	Research and Documentation Department
	Private Bag 2700
	Houghton
	2041
Mohala:	(011) 484-8300
Fekse:	(011) 484-0582
Websaete:	www.sahrc.org.za
Imeile:	PAIA@sahrc.org.za

8. TLHAHISOLESEDING E FUMANEHA KA HO IKETSAHALLA – KAROLO YA 15 (I) (A) MOLAWANA 5 A

Tlhahisoleseding kaofela e fumanehang ho websaete ya rona http://www.**sefa**.org.za e senolwa ka boithaopo. Tlhahisoleseding e latelang / direkoto di ka fumanwa ka ho iketsahalla ntle le ho etsa kopo ka kotloloho.

- dibukana tsa dipapatso tsa sefa;
- sebopeho sa mokgatlo, dipakane, tjhebelo-pele le ditshebetso tsa mafapha a fapaneng tsa **sefa**; le
- Ditlaleho tsa Selemo

9. TLHAHISOLESEDING YA E FUMANEHE KA HO IKETSAHALLA

maemong a mang, sefa e ka hanela phihlello ya direkoto ka mabaka afe kapa afe a ngotsweng Kgaolong ya 4 ya Karolo ya 3 ya Molao jwaloka a latelang:

- phihlello eo e ka qetella ka ho senola ka tsela e sa utlwahaleng tlhahisoleseding ya motho wa boraro;
- tlhokeho ya ho sireletsa tlhahisoleseding ya kgwebo ya motho wa boraro kapa ya **sefa**;
- tlhokeho ya ho sireletsa tlhahisoleseding ya lekunutu ya motho wa boraro;
- tlhokeho ya ho sireletsa polokeho ya batho le ho sireletsa prophati;
- hore rekoto eo e tshetse tlhahisoleseding ya lekunutu bakeng sa sepheo sa mehato ya molao; le
- tlhokeho ya ho sireletsa tlhahisoleseding ya diphuputso ya motho wa boraro kapa **sefa**.

10. TLHAHISOLESEDING E YA FUMANEHA HO YA KA MELAWANA E MENG

Moo ho loketseng ho ya ka ditshebetso tsa rona, tlhahisoleseding e boetse e ya fumaneha ho ya ka ditokisetso tse itseng tsa melawana e latelang:

- Molao wa Maemo a Motheo a Mosebetsi wa Nomoro ya 75 wa 1997
- Molao wa Ntshetsopele ya Dikhamphani tsa Indasteri wa 22 wa 1940
- Molao wa Dikgokahanyo tsa Elektroniki le tsa Ditransakshene wa Nomoro ya 25 wa 2002
- Molao wa Setsi sa Mautlwela sa Ditjhelete wa Nomoro ya 32 wa 2001
- Molao wa Bophelo bo Botle le Polokeho Mosebetsing wa Nomoro ya 85 wa 1993
- Molao wa Ditemalo le Mafu Mosebetsing wa Nomoro ya 130 wa 1993
- Molao wa Dihlapiso bakeng sa Ditemalo le Mafu Mosebetsing wa Nomoro ya 130 wa 1993
- Molao wa Naha wa Ditshebeletso tsa Dipolokelo tsa Ditlaleho le Direkoto wa Afrika Borwa wa Nomoro ya 43 wa 1996
- Molao wa Botsamaisi ba Ditjhelete tsa Setjhaba wa Nomoro ya 1 wa 1999
- Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Tlhahisoleseding wa Nomoro ya 2 wa 2000
- Molao wa Tshireletso ya Demokrasi ho ya ka Molao wa Motheo kgahlanong le Diketso tsa Botshosi le Diketso tse Amanang le Tsona wa Nomoro ya 33 wa 2004 le
- Molao wa Thibelo ya Tlolo ya Molao e Hlophisitsweng wa Nomoro ya 121 wa 1998
- Molao wa Ntshetsopele wa Nomoro ya 22 wa 1940
- Molao wa Dikamano tsa Basebetsi wa Nomoro ya 66 wa 1995
- Molao wa Tshwaro e Lekanang Mosebetsing wa Nomoro ya 55 wa 1998
- Molao wa Lekgetho la Kuno wa Nomoro ya 58 wa 1962
- Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni wa Nomoro ya 9 wa 1999
- Molao wa lekgetho wa Value Added Tax wa Nomoro ya 89 wa 1991

11. TLHAHISOLESEDING E YA FUMANEHA HO YA KA MOLAO KA DIHLOOHO/KGWEBO

Ho ya ka Molao tlhahisoleseding e itseng e tshwanetse ho fumaneha ha e kotjwa ke ditho tsa setjhaba ho latela mekgwatshebetso e latelang e hlokehang ho ya ka Molao mme ka dinako tse itseng tshenolo ya tlhahisoleseding e ka hanelwa. Tlhahisoleseding e latelang e ka fumanwa feela ho etsa kopo ka kotloloho le ka mokgwa o hlophisitsweng:

Direkoto tsa ditjhelete le tsa dibuka tsa ditjhelete tse amanang le dihlopha tse latelang: -

- Ditlaleho tsa Taolo ya Diakhaonte tsa Tjhelete eo e leng Khetjhe e lokelang ho Leshwa
- Taolo ya Dibuka tsa Ditjhelete le Ditjeo
- Makgetho.
- Matsete a Mmaraka wa Tjhelete
- Ho palama – ho ikarabella bakeng sa ditaba tse amanang le ho palama
- Ditlaleho tsa Dibuka tsa Ditjhelete ka Kakaretso
- Ditlaleho tsa Ditaba tsa Molao

Direkoto tsa Basebetsi tse amanang le dihlopha tse latelang: -

- Phumano ya Ditalenta
- Taolo ya Ditalenta tsa ho Ithuta le Ntshetsopele (Mahlo a Tsepamisitswe Kahare)
- Ho Ithuta ha Ditlelaente le Taolo ya Ntshetsopele ya Tshebetso
- Taolo ya Tsebo ya Toolkit
- Ditshebeletso tse Kopanetsweng le Phano ya Ditshebeletso mabapi le Tsebo le Bokgoni ba Basebetsi
- Dikamano le Basebetsi
- Meputso le Dibenefiti
- Taolo ya Teka-tekano Mosebetsing le ho se Tshwane
- Pholisi ya letlole la providente

Ditaba tsa Dipapatso le Khamphani

- Ditshehetso tsa ditjhelete, Dipontsho le Diketsahalo tsa Dipapatso tsa Kantle
- Ho bopa lebitso le boitsebahatso ba khamphani
- Dimatheriale tsa promoshene, ho kenyeletswa le dibukana

Direkoto tsa Inshorense

- Dipholisi tsa inshorense tse nkilweng bakeng sa dibenefiti tsa **sefa** le tsa basebetsi

Prophati e sa Jareheng le e Jarehang

- Mangolo a ngodiso ya bong ba prophati kaofela e sa jareheng ya **sefa**;
- Ditumellano tsa ho hirisa kapa ho rekisa mobu kapa diprophati tse ding tse sa jareheng tsa **sefa**;
- Ditumellano tsa ho hirisa kapa ho rekisa prophati e jarehang ya **sefa**
- Dibonte tsa motkheiji, di-lien, dibonte tsa notarial kapa ditshireletso tsa dithahasello tsa prophati;
- Ditumellano mekitlane le ditumellano tsa ho hirisa; le
- Ditumellano tse ding tsa ho reka, thekiso e tlwaelehileng, thekiso e behetsweng maemo a itseng, le ho hirisa diasete.

Disistimi tsa Dikhomphutha le Diprograme tsa Dikhomphutha

- Ditumellano tse amang le disistimi tsa dikhomphutha le diprograme tsa dikhomphutha; le
- Ditokomane tse ding tse amanang le disistimi tsa dikhomphutha le diprograme tsa dikhomphutha tse tshwerweng ke **sefa**.

Ditumellano tse Ding tsa sefa

- Dikadimo tse tswang bathong ba boraro (ho kenyeletswa le dibanka); Dikadimo tse fuwang batho ba boraro;
- Ditumellano tsa tshireletso;
- Ditumellano tsa tshireletso; ditiisetso le tshireletso kgahlanong le tahlehelo le boikarabelo
- Ditumellano tsa lekgotla, botsamaisi le kabo;
- Ditumellano tsa dipapatso;
- Maemo a tlwaelo a kgwebo le dikontra tsa sebopeho se tlwaelehileng;
- Ditumellano ho ya ka ho nka karolo ha **sefa** dikgwebong tse kopanetsweng, dikhonsotiamo, ho ba bo-mphato ba kgwebo, makgotla ao e leng a kgwebo le ao e seng a kgwebo;
- Ditumellano le bafani ba ditshebeletso le dihlahiswa ba **sefa**;
- Ditumellano le dikhastomara tsa **sefa**; ditumellano tsa Lekunutu le tlhahisoleseding e sa senolweng; dithahasello tse ding le matsete a **sefa**; Ditumellano le mekgatlo e kantle ho naha; le
- Ditokomane tse amanang le dithahasello tsa mose ho mawatle le matsete a **sefa**.

Mangolo le Ditlaleho tsa Kahare

- Mangolo le ditlalemo tsa kahare tsa **sefa**.

Tlhahisoleseding e Amanang le Mehato ya Molao

- Ditlaleho tse amanang le mehato ya molao e kenyeletsang **sefa.**

Diphuputso, Tlhahisoleseding la Mahlale (Saense) le Theknoloji ya sefa

- Ditokomane tse amanang le diphuputso tse tsamaiswang ke **sefa;**
- Ditlaleho tsa diphuputso tse hlophisitsweng ke **sefa**; le
- Tlhahisoleseding ya mahlale le/kapa ya theknoloji e leng matsohong a **sefa**.
- Laebrari ya **sefa** e na le pokello ya dibuka, di-Ejenale, di-database tsa elektroniki, di-CD ROM le dimatheriale tse amanang le kgwebo ya **sefa.**

12. MOKGWATSHEBETSO WA HO KOPA PHIHLELLO TLHAHISOLESEDING

Haeba o lakatsa ho fihlella dihlopha dife kapa dife tsa tlhahisoleseding tse boletsweng mona ka hodimo, ho tla hlokeha hore o tlatse foromo ya kopo e bontshitsweng sehlomathisong sa A mona. Diforomo tsena di fumaneha ho tswa ho:

- Mookamedi wa Tlhahisoleseding wa **sefa** (eo dintlha tsa hae tsa boiteanyo di ngotsweng *karolong ya 3* ya buka ena);
- Websaeteng ya SAHRC (www.sahrc.org.za)
- Websaeteng ya Lefapha la Toka le Ntshetsopele ya Molao wa Motheo (www.doj.gov.za)

Hang ha foromo e tlatsitswe, e tshwanetse ho romellwa Motlatsi wa Mookamedi wa Tlhahisoleseding. Lebitso, aterese le dintlha tse boiteanyo tsa Motlatsi wa Mookamedi wa Tlhahisoleseding di ngotswe *karolong ya 3* a buka ena.Ho na le ditefiso tse behilweng bakeng sa ho kopa le ho fihlella tlhahisoleseding ho ya ka Molao mme di lokela ho leshwa pele o amohela tlhahisoleseding ena. Dintlha mabapi le ditefiso tsena di ngotswe *karolong ya 19* ya buka ena.

Ditefiso tse eketsehileng di ka hlaloswa ke molawana bakeng sa ho bokella tlhahisoleseding le bakeng sa ditefiso dife kapa dife tsa tsamaiso.

Phihlello ya tlhahisoleseding ho ya ka PAIA ha e iketsahalle feela; tokelo eo mokopi a batlang ho e sebedisa kapa ho e sireletsa e tshwanetse ho hlaloswa mme mabaka a tshwanetse ho fanwa bakeng sa kopo e jwalo.

Mokopi o tla tsebiswa ka mokgwa o bontshitsweng foromong ya kopo mabapi le diphetho tsa kopo. **sefa** e ka dumela kapa e ka hana kopo.

13. MOKOPI BAKENG SA TLHAHISOLESEDING YA HAE

Kopo bakeng sa tshebediso ya motho ke mokopi ya batlang ho fihlella rekoto e nang le tlhahisoleseding ya mokopi.
Ka boithaopo **sefa** e tla fana ka tlhahisoleseding e kopilweng, kapa e tla fana ka phihlello direkotong dife kapa dife tse nang le tlhahisoleseding ya mokopi. Tefiso e hlalositsweng e tla ba teng bakeng sa tlhahisoleseding e kopilweng.

14. MOKOPI

Mokopi (haeba e se mokopi ka boyena) o na le tokelo ya ho kopa phihlello ya tlhahisoleseding ya motho wa boraro. Le ha ho le jwalo, **sefa** ha e na tlameho ya ho fana feela tjena ka phihlello ya tlhahisoleseding e jwalo. Mokopi o tshwanetse ho tlatsa foromo bakeng sa phihello ho ya ka Molao, ho kenyeletswa le tefello ya kopo le tefiso ya phihlello.

15. KOPO

Kopo bakeng sa phihlello ya rekoto e tshwanetse ho tlatswa foromong e hlalositsweng (e kgomareditsweng mona ho Sehlomathiso sa A) le ho romelwa ho Mookamedi wa Tlhahisoleseding atereseng yah ae, nomorong ya mohala kapa atereseng ya imeile ho ya ka Karolo ya 18 ya Molao, e ngotsweng bukeng ena. Mokopi o tshwanetse ho fana ka dintlha tse feletseng mabapi le kopi foromong ya kopo e le hore mookamedi wa **sefa** a ka kgona ho fumana rekoto e kopilweng le mokopi.

Ha mokopi a tlatsa foromo e boletsweng, hape o tshwanetse ho bontsha:-

- puo eo a lakatsang ho fumana rekoto ka yona, haeba ho sebetsa; le
- nomoro ya mohala kapa aterese ya poso kapa aterese ya imeile.
- Haeba kopo e etswa bakeng sa motho e mong, mokopi o tshwanetse ho romela bopaki bo bontshang hore ke boemo bofe boo a leng ho bona hore a etse kopo e le hore lebaka leo le ka kgotsofatsa ka ho utlwahalang Mookamedi wa Tlhahisoleseding.
- Haeba motho enwa a sa kgone ho tlatsa foromo e hlalositsweng hobane a sa kgone ho bala kapa ho ngola kapa a na le kgolofalo, motho ya jwalo a ka etsa kopo ka molomo.

Foromo e tshwanetse ho tlatswa ka ho feletseng, e be le dintlha tse feletseng e le hore mookamedi wa **sefa** a ka kgona ho fumana dintho tse latelang:

- lebitso le aterese ya mokopi;
- tlhalosoya (di)rekoto e kotjwang; le
- tefiso e sebetsang ya phihlello haeba phihlello e dumellwa.

Foromo e tlatsitsweng e hlalositsweng e tshwanetse ho romellwa Mookamedi wa Tlhahisoleseding le ho romelwa ho sefa ka poso, mohala.

Mokopi o tshwanetse ho lefa tefiso e hlalositsweng pele ho ka etswa tshebetso efe kapa efe mabapi le sena.

16. DITEFISO

Molao o fana ka ditokisetso tsa mefuta e mmedi ya ditefiso, ke ena:

- tefiso ya kopi, eo e tla ba tefiso e tlwaelehileng; le
- tefiso ya phihlello, e tla balwa ka ho nahanela ditjeo tsa tlhahiso, phuputso le nako ya tokisetso ya tlhahisoleseding eo le ditjeo tsa poso.

Ha kopo e amohelwa ke Mookamedi wa Tlhahisoleseding ka tsebiso o tla kopa hore mokop, motho e mong ntle le mokopi ka boyena, ho lefa tefiso e hlalositsweng (haeba e le teng), pele ho ka qadiswa tshebetso e tswelang pele mabapi le kopo.

Haeba phuputso bakeng sa rekoto e se e entswe le tokisetso ya tshenolo ya rekoto, ho kenyeletswa le tlhophiso ya ho etsa e fumanehe ka sebopeho se kopilweng, mme ho hlokeha dihora tse eketsehileng tse

hlalositsweng melawaneng bakeng sa sepheo sena, Mookamedi wa Tlhahisoleseding o tla tsebisa mokopi ho lefa depositi ya karolo e hlalositsweng ya tefiso ya phihlello e lokelang ho leshwa haeba kopo e tla fanwa.

Mookamedi wa Tlhahisoleseding o tla tshwara rekoto ho fihlela mokopi a lefile ditefiso tsena.

Mokopi eo kopo ya hae bakeng sa phihlello ya rekoto e fanwang, o tshwanetse ho lefa tefiso ya phihlello ya tlhahiso, phuputso le tlhophiso, le bakeng sa nako efe kapa efe e utlwahalang e hlokehang ho phaella dihoreng tse hlalositsweng bakeng sa phuputso le tlhophiso ya rekoto e lokelang ho senolwa ho kenyeletswa le ditokisetso tsa ho etsa hore kopo e fumanehe ka sebopeho se fumanehang se kopilweng.

Haeba depositi e lefilwe bakeng sa kopo ya phihlello, mme kopo e hannwe, ka hoo Mookamedi wa Tlhahisoleseding o tla kgutlisa depositi ya mokopi.

17. QETO

Nakong ya matsatsi a 30 **sefa** e amohetse kopo, e tla etsa qeto mabapi le hore na e amohela kopo kapa e a e hana le ho fana ka mabaka a qeto eo.

Nako ya matsatsi a 30 ao **sefa** e tshwanetseng ho etsa qeto hore na e amohela kopo kapa e ya e hana, nako eo e ka eketswa empa e seng ka matsatsi a fetang a 30 haeba kopo e le bakeng sa tlhahisoleseding e ngata haholo, kapa kopo e hloka phuputso ya tlhahisoleseding e tshwerweng ke ofisi e nngwe ya **sefa** mme ho ke ke ha kgoneha hore tlhahisoleseding e fumanwe ka nako e utlwahalang ya matsatsi a 30 a pele. **sefa** e tla tsebisa mokopi ka lengolo haeba ho hlokeha hore nako e eketswe.

18. DITHAROLLO BAKENG SA HO SE BOLOKE MOLAO

Mokopi ofe kapa ofe ya sa kgotsofatswang ke qeto efe kapa efe ya **sefa** mabapi le kopo ya ho fihlella rekoto e tshwerweng ke **sefa** a ka hlahlela boipelaetso kahare kapa a ka hlahlela boipiletso Lekgotleng le Phahameng la Dinyewe kapa lekgotleng la dinyewe le leng le nang le tokelo ya ho sebetsana le taba tse tshwanang. Haeba mokopi a lakatsa ho hlahlela boipiletso kahare o tshwanetse ho hlahlela boipiletso boo nakong ya matsatsi a 60 a ho amohela tsebiso e mo bolellang hore kopo ya hae ha e a dumellwa kapa nakong ya matsatsi a 30 haeba tsebiso ho motho wa boraro e hlokeha. Boipiletso kahare bo tshwanetse ho hlahlelwa ka ho tlatswa Foromong ya B e hlalositsweng ho sehlomathiso B.

19. DITEFISO TSE LOKELANG HO LESHWA JWALOKA HA DI HLALOSITSWE MOLAONG

Tefiso ya kopi ya buka ena jwaloka ha e hlalositswe molawaneng wa 5 (c) wa Molao ke R0,60 bakeng sa leqephe le leng le le leng la fotokopi la boholo ba A4 kapa karolo ya lona.

Tefiso e lokelang ho leshwa ke mokopi, kapa motho e mong eo e seng kopi, e hlaloswa molawaneng 7(2) Molaong ke R35,00

Ditefiso bakeng sa tlhahiso tse bolelwang molawaneng 7(1)

Mofuta wa Tlhahiso	**Tjhelete e Hlalositsweng**
Bakeng sa leqephe le leng le le leng la fotokopi la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R0,60
Bakeng sa leqephe le leng le le leng la boholo ba A4 kapa karolo ya lona e hatiswang le bolokilweng khomphutheng kapa ka sebopeho sa elektroniki kapa se balehang sa motjhini	R0,40
Bakeng sa e balehang e balehang e leng khomphutheng e sebopehong sa diski ya Khomphekte	R40,00
Bakeng sa transkripti ya ditshwantsho tse bonwang, bakeng sa leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R22,00
Bakeng sa kopi ya ditshwantsho tse bonahalang	R60,00
Bakeng sa transkripti ya rekoto ya mantswe a hatisitsweng, bakeng sa leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R12,00
Bakeng sa kopi ya rekoto ya mantswe a hatisitsweng	R17,00

Ditefiso tsa phihlello tse leshwang ke mokoi tse bolelwang molawaneng wa 7(3) ke tse latelang:

Mofuta wa Tlhahiso	**Tjhelete e Hlalositsweng**
Bakeng sa leqephe le leng le le leng la fotokopi la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R0,60
Bakeng sa leqephe le leng le le leng la boholo ba A4 kapa karolo ya lona e hatiswang le bolokilweng khomphutheng kapa ka sebopeho sa elektroniki kapa se balehang sa motjhini	R0,40
Bakeng sa e balehang e balehang e leng khomphutheng e sebopehong sa diski ya Khomphekte	R40,00
Bakeng sa transkripti ya ditshwantsho tse bonwang, bakeng sa leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R22,00
Bakeng sa kopi ya ditshwantsho tse bonahalang	R60,00
Bakeng sa transkripti ya rekoto ya mantswe a hatisitsweng, bakeng sa leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R12,00
Bakeng sa kopi ya rekoto ya mantswe a hatisitsweng	R17,00

Bakeng sa kopo efe kapa efe e ka hlokang dihora tse fetang tse tsheletseng bakeng sa ho fihlella kapa ho hlophisa tshenolo ya tlhahisoleseding karolo ya borarong ya tefiso ya phihlello e lokela ho leshwa jwaloka depositi ke mokopi. R15,00 bakeng sa hora ka nngwe kapa karolo ya hora, ho sa kenyeletswe hora ya pele, e hlokahalang bakeng sa ho hlophisa phuputso e jwalo.

Tjhelete ya setempe e tla leshwa ha kopo ya rekoto e tshwanetse ho romelwa ka poso ho mokopi.

Sehlomathiso sa A

FOROMO YA A

KOPO BAKENG SA PHIHLELLO YA REKOTO YA LEKGOTLA LA SETJHABA
(Karolo ya 18(1) ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Tlhahisoleseding, wa 2000 (Molao wa Nomoro ya 2 wa 2000)

[Molawa wa 6]

BAKENG SA TSHEBEDISO YA OFISI

Kopo e amohetswe ke …….
(bolela boemo ba tshebetso, lebitso le fane ya mookamedi wa tlhahisoleseding/motlatsi wa mookamedi wa tlhahisoleseding) ka (mohla)

mona ……. (sebaka)

Tefiso ya kopo (efe kapa efe): ……. R ……
Depositi (efe kapa efe): ……..... R ……
Tefiso ya phihlello: …… R ……

…….
TSHAENO YA MOOKAMEDI WA TLHAHISOLESEDING/MOTLATSI WA MOOKAMEDI WA TLHAHISOLESEDING

A. Dintlha tsa lekgotla la setjhaba

Mookamedi wa Tlhahisoleseding/Motlatsi wa Mookamedi wa Tlhahisoleseding:

...……...

...…….....

B. Dintlha tsa motho ya kopang rekoto

(a) Dintlha tsa motho ya kopang phihlello ya rekoto le tshwanetse ho fanwa mona ka tlase.

(b) Aterese le/kapa nomoro ya fekse Rephabliking eo tlhahisoleseding e tshwanetseng ho romelwa, e tshwanetse ho fanwa.

(c) Bopaki ba Boemo boo kopo e etswang tlasa bona, haeba bo hlokeha, bo tshwanetse ho kgomaretswa mona.

Mabitso a feletseng le fane: ……...

……

Nomoro ya Boitsebahatso: ……...

Aterese ya Poso: ……

……

……

Nomoro ya Fekse: ……

Nomoro ya mohala: ……..

Aterese ya Imeile: ……..

Boemo boo kopo e etswang tlasa bona, ha kopo e etswa bakeng sa motho e mong:

……...

C. Dintlha tsa motho eo kopo e etswang bakeng sa hae

Karolo ena e tshwanetse ho tlatswa FEELA haeba kopo ya tlhahisoleseding e etswa bakeng sa motho e mong.

Mabitso a feletseng le fane: ……...

……

Nomoro ya Boitsebahatso: ……...

D. Dintlha tsa rekoto

(a) Fan aka dintlha tse feletseng tsa rekoto e lokelang ho fihlellwa e kopilweng, ho kenyeletswa le nomoro ya referense haeba o e tseba, ho thusa ho fihlella rekoto.

1. Tlhaloso ya direkoto kapa karolo ya rekoto e hlokehang: ……

   …….

2. Nomoro ya reference, haeba e hlokeha: ……...

3. Dintlha dife kapa dife tse eketsehileng mabapi le rekoto: ……

   …….

   …….

E. Ditefiso

a) Kopo bakeng sa phihlello ya rekoto, ntle le rekoto e nang le tlhahisoleseding mabapi le wena, e tla sebetswa feela ka mora hore tefiso ya kopo e leshwe.
b) O tla tsebiswa tjhelete e lokelang ho leshwa ho ya ka tefiso ya kopo.
c) Tefiso e lokelang ho leshwa bakeng sa phihlello ya rekoto e itshetlehile ka sebopeho seo phihlello e kotjwang ka sona le nako e utlwahalang e hlokehang bakeng sa ho fuputsa le ho hlophisa rekoto.
d) Haeba o tshwaneleha bakeng sa ho kenyeletswe ditefisong dife kapa dife, ka kopo bolela lebaka leo o sa kenyeletsweng ka lona.

Mabaka a hore o se kenyeletswe ditefisong: ……

……

……

……

F. Foromo ya phihlello ya rekoto

Haeba o thibelwa ke ho se kgone ho bala, ho bona kapa utlwa rekoto ka sebopeho se ka fihlellwang ho 1 ho isa ho 4 mona ka tlase, bolela ho se kgone ha hao le ho bontsha sebopeho seo rekoto e kotjwang ka sona.

Ho se kgone:		Sebopeho sweo rekoto e kotjwang ka sona:
…… ……. ……		…… …… ……..

Tshwaya lebokose le loketseng ka X

DITLHOKOMEDISO:

(a) Ho iphaphathilwe le kopo ya hao ya phihlelo ya rekoto ka sebopeho se kgethehileng ho ka itshetleha ka sebopeho seo rekoto e fumanehang ka sona.

(b) Phihlello ka sebopeho se kopilweng e ka hanwa tlasa maemo a itseng. Haeba sena se etsahala o tla tsebiswa haeba phihlello e tla fanwa ka sebopeho se seng.

(c) Tefiso e lokelang ho leshwa bakeng sa phihlello ya rekoto, haeba e le teng, e tla itshetleha ka karolo e itseng ka sebopeho seo phihlello e kopilweng e leng ho sona.

1. Haeba rekoto e le sebopehong se ngotsweng kapa se hatisitsweng:

	Kopo ya rekoto*		Tlhahlobo ya rekoto

2. Haeba direkoto tsa hao e le ditshwantsho tse bonwang –
(tsena di kenyeletsa difoto, diselaete, divideo tse mantswe a hatisitsweng, ditshwantsho tse entsweng ka khomphutha, diseketjhe, jl.):

	Ho sheba ditshwantsho		Kopi ya ditshwantsho*		Transkripti ya ditshwantsho*

3. Haeba direkoto e le tsa mantswe a hatisitsweng kapa tlhahisoleseding e ka hlahiswang ka mantswe kapa modumo:

	Ho mamela treke ya modumo (khasete ya audio)		Transkripti ya treke ya modumo* (tokomane e ngotsweng kapa e hatisitsweng)		

4. Haeba rekoto e tshwerwe khomphutheng kapa e le sebopehong se balehang sa motjhini:

	Rekoto ya kopi e hatisitsweng*		Kopi e hatisitsweng ya tlhahisoleseding e nkuweng rekotong*		

* Haeba o kopile kopi ya rekoto kapa transkripti (ka hodimo), na o lakatsa hore kopi kapa transkripti e romelwe ho wena ka pos? **Tjhelete ya setempe ya poso e tshwanetse ho leshwa**	E	TJHE
Lemoha hore haeba rekoto e sa fumanehe ka puo eo o neng o lakatsa ho e fumana ka yona, phihlello e ka nna ya fanwa ka puo eo rekoto e leng fumanehang ka yona. Ke ka puo efe o ka latsang ho fumana rekoto? …….		

G. Tsebiso ka qeto mabapi le kopo ya phihlello

O tla tsebiswa ka lengolo hore na e be kopo e dumetswe/hannwe. Haeba o lakatsa hore o tsebiswe ka tsela e nngwe, ka kopo bolela hore na ke mokgwa ofe le ho fana ka dintlha tse hlokehang ho thusa hore o phethahatswe kopo ya hao.

O lakatsa hore o tsebiswe jwang mabapi le kopo ya hao bakeng sa phihlello ya rekoto?

……..

E saenwe ……. Mohla la ……. 20…….

……...

TSHAENO YA MOKOPI/MOTHO YA KOPELWANG

Sehlomathiso sa B

TSEBISO YA BOIPILETSO BA KAHARE

(Karolo ya 75 ya Molao wa Kgothaletso ya Phihlello ya Tlhahisoleseding, wa 2000) Molao wa Nomoro ya 2 wa 2000)

[Molawana wa 8]

NGOLA NOMORO YA HAO HA REFERENSE

TLHOKOMEDISO: Motho ya hlahlelang boipiletso ba ka hare ho ka hlokeha hore a lefe tefiso ya boipiletso.

Haeba ho tlameha hore boipiletso bo leshwe, qeto ya boipiletso ba ka hare e ka fanyehwa ho fihlela tefiso e lefilwe.

Dintlha tsa lekgotla la setjhaba

Mookamedi wa Tlhahisoleseding / Motlatsi wa Mookamedi wa Tlhahisoleseding

…….

……

Dintlha tsa mokopi / motho wa boraro ya hlahlelang boipiletso ba ka hare

(a) Dintlha tsa motho ya hlahlelang boipiletso ba ka hare di tshwanetse ho fanwa mona ka tlase.

(b) Bopaki ba boemo boo boipiletso bo etswang tlasa bona, haeba ho hlokeha, bo tshwanetse ho kgomaretswa.

(c) *Haeba motho ya hlahlelang boipiletso e le motho wa boraro mme e se motho eo pele a ileng a etsa kopo ya tlhahisoleseding, dintlha tsa mokopi di tshwanetse ho fanwa ho C mona ka tlase.*

Mabitso a feletseng le fane: ……..

…….....

Nomoro ya Boitsebahatso: ……...

Aterese ya Poso: ……...

…….…

……

Nomoro ya Fekse: …….....

Nomoro ya mohala: …….

Aterese ya Imeile: ……..

Boemo boo kopo e etswang tlasa bona, ha kopo e etswa bakeng sa motho e mong:
…….

……

C. Dintlha tsa mokopi

Karolo ena e tshwanetse ho tlatswa FEELA haeba motho wa boraro (e seng mokopi) a hlahlela boipiletso ba ka hare.

Mabitso a feletseng le fane: …….

……..

Nomoro ya Boitsebahatso: …….

D. Qeto kgahlanong le ho hlahlelwa ha boipiletso ba ka hare

Tshwaya qeto eo kgahlanong le yona boipiletso bo hlahlelwang ka ho X lebokoseng le loketseng:	
	Ho hana kopo ya phihlello
	Qeto mabapi le ditefiso tse hlalositsweng karolong ya 22 ya Molao
	Qeto mabapi le ho atoloswa ha nako eo kopo e tshwanetseng ho sebetswa ho ya ka karolo ya 26 (1) ya Molao
	Qeto ho ya ka karolo ya 29 (3) ya Molao mabapi le ho hana phihlello e le sebopehong seo mokopi a kopileng hore e be ho sona
	Qeto ya ho fan aka kopo bakeng sa phihlello

E. Mabaka a boipiletso

Haeba sebaka sa ho ngola boipiletso se sa lekana, ka kopo tswela pele leqepheng le ka thoko le ho le kgomaretsa foromong ena. O tshwanetse ho saena maqephe kaofela a tlatsetso.

Bolela mabaka a ho etsa boipiletso ba ka hare: …….

…….

…….

Bolela tlhahisoleseding efe kapa efe e nngwe e ka amehang mabapi le ho nahanela boipiletso:
…….

…….

……

F. Tsebiso mabapi le qeto ya boipiletso

O tla tsebiswa ka lengolo mabapi le qeto ya hao ya boipiletso ba ka hare. Haeba o lakatsa ho tsebisa ka mokgwa o mong, ka kopo bolela ka kotloloho mokgwa ona le ho fana ka dintlha tse hlokehang tse ka thusang hore kopo ya hao e phethahatswe.

Bolela mokgwa: ……...

Dintlha mabapi le mokgwa: ……

…….

…….

E saenwe ……. Mohla la ……. 20…….

…….
TSHAENO YA MOKOPI